

Trafikutskottets betänkande**1977/78: 16**

med anledning av propositionen 1977/78: 100 såvitt avser anslaget till Transportstöd för Norrland m. m. jämte vissa motioner

Propositionen

I propositionen 1977/78: 100 bilaga 9 (kommunikationsdepartementet) har regeringen under punkten E 14 (s. 142—143) föreslagit riksdagen att till Transportstöd för Norrland m. m. för budgetåret 1978/79 anvisa ett förslagsanslag av 127 000 000 kr.

Motionerna

I motionen 1977/78: 776 av Rolf Sellgren m. fl. (fp) hemställs att riksdagen hos regeringen begär att de i motionen framförda förslagen om utvidgning av transportstödet övervägs vid den kommande översynen.

I motionen 1977/78: 1254 av Håkan Winberg m. fl. (m) hemställs att riksdagen hos regeringen begär att vid kommande utvärdering och översyn av reglerna för transportstöd särskilt uppmärksammas behovet av transportstöd för

1. sjötransporter,
2. transporter med s. k. firmabilar,
3. transporter av från den 1 januari 1978 undantagna pappersprodukter,
4. transporter av glas till stödområdet.

I motionen 1977/78: 1589 av Ingegärd Oskarsson och Alfred Håkansson (båda c) hemställs att riksdagen hos regeringen begär att i samband med den pågående ändringen av teletaxorna närsamtalstaxeområdet utvidgas till att omfatta abonnentens samtliga angränsande riktnummerområden.

I motionen 1977/78: 1609 av Håkan Winberg m. fl. (m) hemställs att riksdagen hos regeringen begär att vid kommande översyn av reglerna för transportstöd lägsta transportsträckegräns för att fraktbidrag skall utgå särskilt uppmärksammas.

Utskottet*Transportstöd för Norrland m. m.*

Transportstödet till det norrländska näringslivet enligt kungörelsen (1973: 895, ändrad senast 1977: 781) om statligt regionalpolitiskt trans-

portstöd omfattar fraktbidrag för transporter med järnväg och lastbil i yrkesmässig trafik från och till ort inom stödområdet — utom Gotland och Öland — på sträckor över 250 km. Av regional- och näringspolitiska skäl har stödet inriktats på transporter av helfabrikat och mera bearbetade halvfabrikat inom och ut från stödområdet. Malmer, metaller, ringa bearbetade halvfabrikat inom järn- och stålsektorn, trävaror, vissa papperssorter och pappersmassa samt oljor och bensin undantas. Transportstöd utgår även för transporter av vissa råvaror och halvfabrikat till orter inom stödområdet. Stödet som utgår i form av bidrag i efterskott till företagens fraktkostnader varierar mellan 15 och 35 % av erlagd frakt beroende på avsändnings- och mottagningsortens geografiska belägenhet inom stödområdet.

I prop. 1976/77: 150 föreslogs med hänsyn till syftet att åstadkomma besparingar i statsbudgeten ett slopande av fraktbidraget för vissa pappersprodukter. Riksdagen godkände förslaget (FiU 1976/77: 30, rskr 1976/77: 341) vilket trädde i kraft den 1 januari 1978.

I prop. 1977/78: 13, om nytt system för de statliga sjöfartsavgifterna m. m., föreslogs nedsättning av passageavgifterna i Trollhätte och Södertälje kanaler. Förslaget grundades bl. a. på betänkandet (Ds K 1977: 4) Åtgärder för att främja godstrafiken på Vänern och Mälaren från den trafikpolitiska utredningen, som bl. a. har haft i uppdrag att undersöka transportstödet eventuella konkurrensförskjutande verkningar mellan land- och sjötransporter. Riksdagen godtog förslaget (TU 1977/78: 8, rskr 1977/78: 102).

Med utgångspunkt i de nya kanaltaxorna konstateras i budgetpropositionen att de positiva verkningarna av de redovisade avgiftsnedsättningarna blir betydligt större än vad som skulle ha uppnåtts med ett utvidgat transportstöd enligt trafikpolitiska utredningens kvantitetsberäkningar.

Föredraganden beräknar för nästa budgetår i enlighet med fraktbidragsnämndens förslag för ändamålet ett anslag om 127 milj. kr., vilket innebär en ökning med 4 milj. kr. i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget. Utskottet tillstyrker den sålunda föreslagna medelsanvisningen.

I motionen 1977/78: 776 hemställs att riksdagen hos regeringen begär att de i motionen framförda förslagen om utvidgning av transportstödet övervägs vid den kommande översynen av detsamma. Förslagen avser avskaffande av den nedre viktgränsen om 250 kg. verklig bruttovikt, en annan varuslagsavgränsning, frakttöd för papper, inomregionalt transportstöd och transportstöd för sjöfarten. Vidare hemställs i motionen 1977/78: 1254 att riksdagen hos regeringen begär att — likaledes vid kommande utvärdering av översyn av reglerna för transportstödet —

särskilt uppmärksammas behovet av sådant stöd för sjötransporter, transporter med s. k. firmabilär och transporter av vissa pappersprodukter samt glas till stödområdet. I motionen 1977/78: 1609 slutligen hemställs att riksdagen hos regeringen begär att vid översynen gränsen för lägsta transportsträcka särskilt uppmärksammas.

Senast vid 1976/77 års riksmöte hade utskottet tagit ställning till motionsyrkanden av väsentligen samma innebörd som de nu förevarande. Utskottet erinrade i anslutning härtill om att transportstödet i dess nuvarande utformning enligt beslut av 1973 års riksdag (prop. 1973: 95; TU 1973: 14, rskr 1973: 250) gäller under en femårsperiod t. o. m. år 1978. Riksdagen förutsatte därvid att stödet under perioden successivt följs upp och bedöms med hänsyn till sina verkningar. Föredraganden uttalar också i budgetpropositionen sin avsikt att i enlighet härmed under innevarande år för riksdagen lägga fram förslag i ämnet.

Med konstaterande härav vill utskottet understryka angelägenheten av att vid denna uppföljning och prövning även de av motionärerna aktualiserade frågorna ingående övervägs. Utskottet förutsätter att så sker. I sammanhanget vill utskottet också framhålla vikten av att man vid de fortsatta övervägandena av transportstödssystemet eftersträvar så stor administrativ enkelhet som möjligt.

Någon särskild framställning från riksdagens sida med anledning av motionerna synes med hänsyn till det anförda ej erforderlig.

Motion rörande teletaxorna

I motionen 1977/78: 1589 hemställs att riksdagen hos regeringen begär att i samband med den pågående ändringen av teletaxorna taxedområdet för *närsamtal* utvidgas att omfatta abonnentens samtliga angränsande riktnummerområden. Som stöd för yrkandet anføres bl. a. att det är ett väsentligt led i regionalpolitiken att avlägsna skillnader i telefonavgifterna.

Enligt vad utskottet erfarit pågår en fortlöpande översyn av taxesättningen inom vissa närtaxeområden m. m. Utskottet vill vidare erinra om att 1969 års telefontaxeutredning åren 1971 och 1975 lagt fram omfattande förslag till regional utjämning av telefonkostnaderna. En betydande sådan utjämning har som följd härav också kommit till stånd. Inom utredningen pågår enligt vad utskottet inhämtat ett fortsatt arbete syftande till en lösning av bl. a. de av motionärerna aktualiserade frågorna. Förslag i ämnet beräknas kunna läggas fram under våren 1979. Utskottet finner det för sin del angeläget att så sker.

Under hänvisning härtill och i avvaktan på resultatet av förut nämnda utredningsarbete m. m. finner utskottet någon särskild åtgärd från riksdagens sida med anledning av motionen ej påkallad.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen till *Transportstöd för Norrland m. m.* för budgetåret 1978/79 anvisar ett förslagsanslag av 127 000 000 kr.,
2. att motionerna 1977/78: 776, 1977/78: 1254 och 1977/78: 1609 inte föranleder någon särskild åtgärd från riksdagens sida,
3. att motionen 1977/78: 1589 inte föranleder någon särskild åtgärd från riksdagens sida.

Stockholm den 9 mars 1978

På trafikutskottets vägnar

SVEN MELLQVIST

Närvarande: Sven Mellqvist (s), Carl-Wilhelm Lothigius (m), Arne Persson (c), Alfred Håkansson (c), Nils Hjorth (s), Rolf Sellgren (fp), Kurt Hugosson (s), Rune Torwald (c), Birger Rosqvist (s), Bertil Zachrisson (s), Olle Östrand (s), Wiggo Komstedt (m), Rune Johansson i Ämål (s), Gunnar Johansson (m) och Anna Wohlin-Andersson (c).